

Timeline for the STRATEGIC PROJECTS

Alkuperäisen kuvan lähde: Euroopan komissio

Strategisista hankkeista ja prosessista lisää tietoa, mm. komission julkinen tiedotustilaisuus: [Linkki](#)

Koska Suomen veto-oikeuden käyttö voi perustua seuraaviin kriteereihin:

“Asetuksen johtolauseen 22 mukaan , jos asianomainen jäsenvaltio tekee näin, sen olisi esitettävä vastustukselleen perustelut, joissa viitataan asetuksessa säädettyihin perusteisiin. Tämän on katsottu viittaavan asetuksen 6 artiklan a -d) kohdan kriteereihin, jotka ovat seuraavat:

c) hanke toteutettaisiin **kestävästi**, erityisesti seuraavien seikkojen osalta: **ympäristövaikutusten seuranta, ehkäiseminen ja minimointi, sosiaalisesti haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja minimointi noudattamalla sosiaalisesti vastuullisia käytäntöjä, mukaan lukien ihmisoikeuksien, alkuperäiskansojen oikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen (...)**

Lisäksi: Edellä a -e) kohdassa tarkoitettuja seikkoja tarkennetaan edelleen asetuksen liitteessä III. Esimerkiksi liitteen kohdan 5 kohdan mukaan se, täyttävätkö unionissa toteutettavat hankkeet 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon **kokonaisarvio siitä, onko hanke asiaa koskevan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukainen**, sekä asiaankuuluva lisänäyttö ottaen huomioon hankkeen sijaintipaikka.”

Arvioitavana tulisi olla vähintään – CRMA-asetuksen kriteerien mukaisesti

EU:n lainsäädännön täytyminen

- onko hankkeen mahdollista täyttää kaivannaisjätedirektiivin vaatimukset (edes teoriassa)
- jos pitkälle edenneitä hankkeita, ovatko kaivannaisjätedirektiivi ja muu EU-lainsäädäntö toteutuneet
- onko ylipäättään mahdollista täyttää muita lupavaatimuksia/EU-direktiivien vaatimuksia

Kestävyys (ympäristövaikutukset, sosiaalisesti haitalliset vaikutukset, ihmisoikeudet, alkuperäiskansojen oikeudet)

Kaivosluvan myöntämisen esteet, kaivoslain 48§ perustelut (kun ei voi poistaa lupamääräyksillä)

- vaaran aiheuttaminen yleiselle turvallisuudelle
- erittäin merkittävien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheuttaminen
- paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen erittäin merkittävä heikentyminen (ml. Terveysvaikutukset, erittäin merkittävä haitta poronhoidolle)
- huoltovarmuus: vesistöjen tai pohjaveden pilaantuminen, viljelysten kastelu, karjan juomavesi

Arvioitavana tulisi olla vähintään – CRMA-asetuksen kriteerien mukaisesti

Kestävyys (ympäristövaikutukset, sosiaalisesti haitalliset vaikutukset, ihmisoikeudet, alkuperäiskansojen oikeudet)

Yleisen edun intressit, kaivoslain §49 perustelut

- mm. maisemansuojelu ja muut haitalliset ympäristövaikutukset

Jos on hankkeita, joissa kaivoslain mainitsemia pakottavia asioita luvan epäämiselle, kuten asuinolojen heikentyminen tai valtakunnalliset ympäristövaikutukset

- Mikä signaali annetaan yleisölle ja yrityksille, jos suomi hyväksyy CRMA-statuksen tarkoittaen, että on kestävä hanke ja lainsäädäntö täyttyy?
- Myös mahdollisia ongelmia investointisuojan kanssa. Jos on ilmeisen kestämatön hanke, mutta valtioneuvoston päätöksessä katsotaan, että voidaan katsoa sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväksi hankkeeksi. Voi olla ongelmallista antaa signaalia valtioneuvoston tason hyväksynnälle, jos on ilmeisiä ongelmia.
- Strateginen status antaa poikkeamisoikeuksia (vesiensuojelu- ja ympäristönsuojelulaeista), ei tulisi myöntää kevyin perustein

Esityksenä:

Asiantuntijat eivät löydy ympäristöministeriöstä, vaan ELY-keskuksista → Lupa- ja valvontavirasto

- Lausunnot tulisi pyytää asiantuntijavirkamiehiltä ja yleisen edun viranomaiselta (Lupa- ja valvontavirasto).

Mahdollisesti riippumattomilta teknisiltä asiantuntijoilta.

- Paikallisten olosuhteiden huomioiminen: mahdollisuus toimittaa materiaalia hankkeista käsittelyyn.

- Suomella vaatimuksena, että liukoisuuden selvitys kosteuskammiotesteillä tehty CRMA-statusta haettaessa → kattavat tulokset olemassa.

! Olennaista CRMA-aikarajojen toteutumiselle

Jotta tiedetään jätteen laatu, voidaan arvioida kaivoksen sijaintia ja mahdollisuutta toteuttaa kestävästi.

Rautavaara – esimerkki CRMA-statusta hakevasta hankkeesta

KAIVOSTOIMINTA/MALMINETSINTÄ JA TURISMI/ASUMINEN

Lähde: Parainen kaupunki

Rautavaaran mustaliuskehanke

Linnuntietä mustaliuske-esiintymän reunasta kuntakeskuksen keskipisteeseen (1700-luvun kellotapuliin) on 850m. Liikuntakenttä ja huoltoasema jäävät väliin. Koko kuntakeskus, kaikki toiminnot ovat noin 1km malmiesiintymän reunasta: kunnan ainut koulu, kunnan ainut päiväkot, terveyskeskus, hautausmaa

- Hannukainen KHO – etäisyys avolouhoksen reunasta 300 m – 1 km, kaava hylättiin
- Aitik Ruotsi. 1 km lunastus, 1,4 km vapaaehtoinen lunastus
- Lentokivionnettomuuksia ollut: mm. Parainen (kuolemaan johtava), Valkeakoski

Pöly

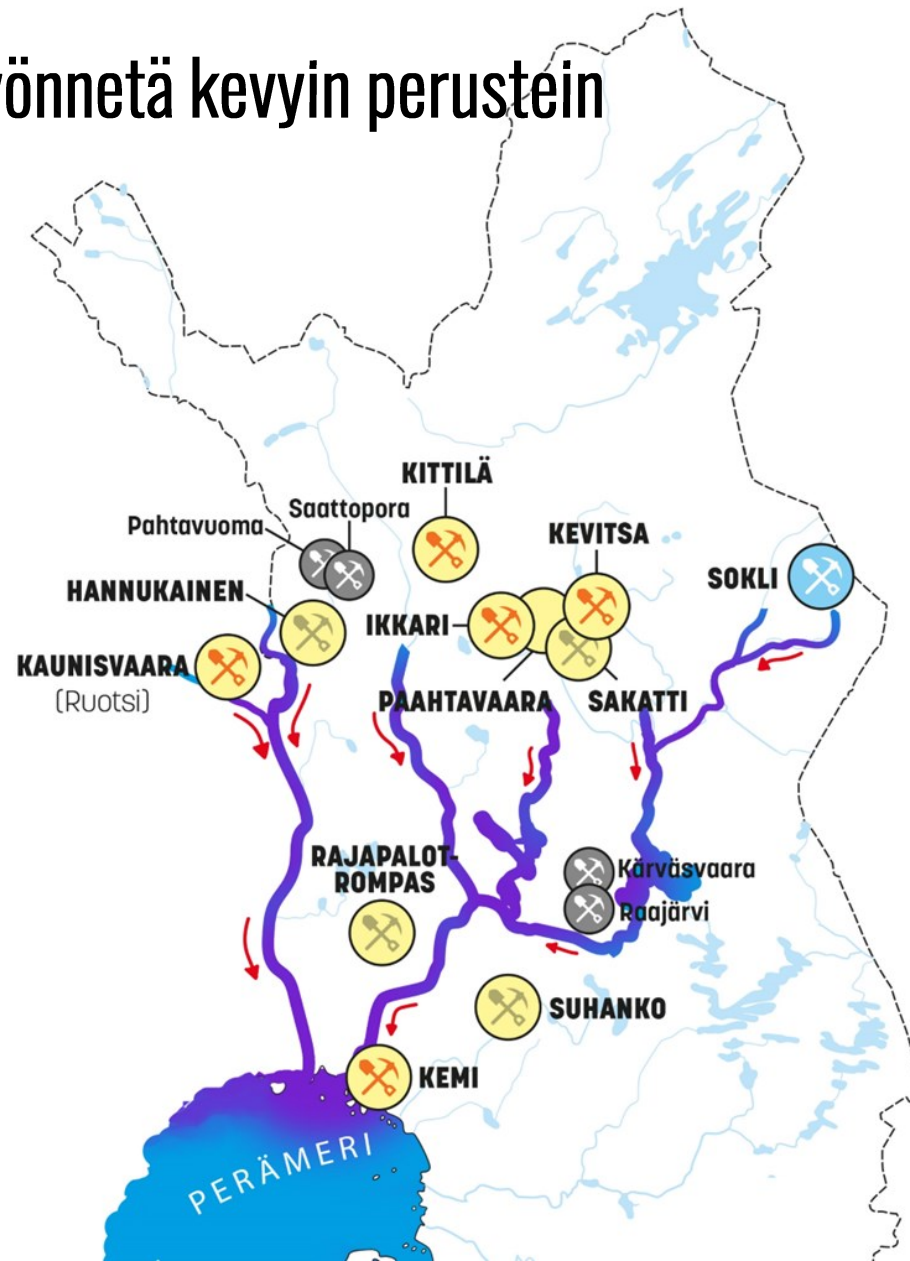
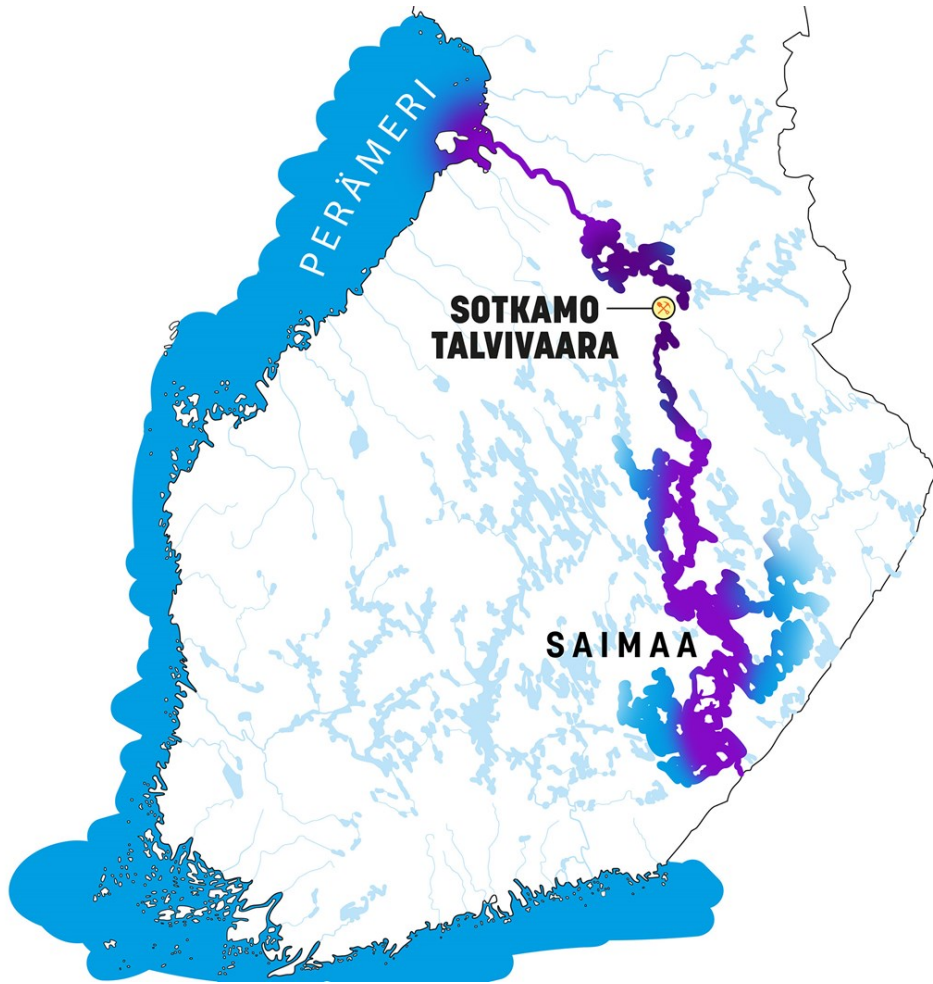
- Mustaliuskemalmin pöly on terveydelle erittäin paljon haitallisempaa, kuin kalkkikaivospöly
- Asbestin olemassaolon mahdollisuus, Terrafamelta tiedetään esiintymistä
- Mittaukset sammalista, humuksesta ja sienistä:

Kittilä: pahiten saastunein alue 1km säteellä

Kemi: 2km säteellä.

Luikonlahden vanha kaivosalue: humuspitoisuudet ylittävät PIMA arvot 500 m-1 km etäisyydellä kaivoksesta

On tärkeää, että strategista statusta ei myönnetä kevyin perustein

Kiitos!